

Motion till riksdagen

1989/90:Jo834

av Kjell Dahlström m.fl. (mp)

Ekologiska toalettsystem

Den vanliga vattentoaletten har hittills klarat sig undan miljöopinionens tryck men i takt med att kommunerna måste byta gamla avloppsledningar till mycket höga kostnader uppkommer allt oftare kritiska frågor om det blandade avloppssystemet är godtagbart från ekologiska eller ens ekonomiska utgångspunkter.

I erfarenheterna och diskussionerna om så kallade ekobyar (se motion mp051) framgår att många andra lösningar bör prövas och att det är hög tid inför kommunernas eventuella byten av avloppsledningar. Nya lösningar kan förbilliga eller till och med onödiggöra stora kommunala avloppsnät.

Den största delen av hushållens avlopp, 80-90 volymprocent, utgörs av vatten från bad, disk och tvätt, så kallat BDT-vatten eller grävatten. Detta vatten kan vara mycket litet förorenat förutsatt att inte starka kemikalier etc används och kräver då knappt någon behandling för att kunna tas upp av växternas rötter.

Problemen uppstår när toalettavfallet blandas med allt detta grävatten och går till stora reningsverk i mycket stora rörledning, som läcker i stor omfattning på grund av genomrostning och andra defekter. Då belastas jord och grundvatten av lokala överdoser närsalter och patogena mikroorganismer. Kritiska situationer för vårt grundvatten kan uppstå mycket snabbt. Till bilden hör även hoten från industriavlopp och förorenat dagvatten.

I det förhärskande intensiva jordbruket användes stora mängder konstgödsel. Fosformedlen innehåller höga halter av den giftiga tungmetallen kadmium, som via växterna så småningom hamnar i människokroppen. Fosforgödslingen skulle kunna minskas och bytas mot toalettavfallens fosforrika och efterbehandlade fekalier i så kallad förrådsgödsling. Urin är dessutom en utmärkt närsaltlösning och kan användas i modern växtodling. Genom att separera urin och fekalier i toalettsystemet erhålles således ett naturgödsel som kan komma till nytta i jordbruket och som inte förorenas av industriavlopp och hushållskemikalier.

Vi bör således skilja toalettavfallet från grävatten och dessutom skilja på urin och fekalier. Vi minskar då risken för att förstöra grundvattnet, vi kan på sikt avveckla stora delar av avloppsnäten och vi får ett naturligt gödseltillskott.

Försök med separerade urin- och fekalietoalettstolar pågår i Sverige sedan en tid, hittills med mycket goda erfarenheter. Bland fördelarna noteras att man förutom separeringen av urin och fekalier uppnår en mycket högre hygien. De virus och bakterier (patogena mikroorganismer) som ofta förekommer i fekalier kontaminerar inte den naturligt sterila urinen som sker i vanlig

bland-WC. I stället oskadliggörs de i den förmulningskammare i vilken fekalierna komposteras i ett år.

Mot. 1989/90
Jo834

Den traditionella WC-stolen måste omprövas. Det är ett miljöförrenande resursslöseri av stora mått att spola bort naturligt gödningsmedel med noggrant kontrollerat dricksvatten. Naturvårdsverket och boverket bör analysera och utvärdera nya, ekologiska toalettsystem. Sådana bör därefter snarast införas i all nybebyggelse och vid ombyggnad. Miljöpartiet de gröna föreslår i samtidig budgetmotion ett anslag på 10 miljoner kronor till intensifierad försöksverksamhet och utvärdering av ekologiska toalettsystem.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att boverket och naturvårdsverket får i uppdrag att analysera, utvärdera och redovisa hur och i vilken takt ekologiska toalettsystem skall kunna ersätta den vanliga vatten-toaletten.

Stockholm den 25 januari 1990

Kjell Dahlström (mp)

Åsa Domeij (mp)

Kent Lundgren (mp)

Lars Norberg (mp)

Claes Roxbergh (mp)

Krister Skånberg (mp)

Hans Leghammar (mp)

Gösta Lyngå (mp)

Roy Ottosson (mp)

Marianne Samuelsson (mp)

Carl Frick (mp)